

Guia didàctica per al professorat
per treballar la col·lecció de pòsters:

cicle superior d'educació primària

L'aigua al segle XXI

Una proposta didàctica basada
en l'*Informe de les Nacions Unides
sobre el desenvolupament
dels recursos hídrics al món:*
aigua per a tothom, aigua per a la vida

UNESCOcat
CENTRE UNESCO DE CATALUNYA

Fundació
Territori i Paisatge
CAIXA CATALUNYA

CAIXA CATALUNYA
OBRA SOCIAL

Índex

1. Presentació «L'aigua al segle XXI» <3>
2. El context internacional <4>
3. Ficha tècnica dels pòsters: <5>
 - Descripció
 - Destinataris
 - Objectius
 - Continguts conceptuals
 - Continguts procedimentals
 - Continguts actitudinals
 - Adaptació curricular
4. Propostes didàctiques <6>
 - Pòster 1: «L'aigua, un recurs vital» <6>
 - Pòster 2: «Una mirada al món de l'aigua» <8>
 - Pòster 3: «El dret a l'aigua: el dret a la salut» <10>
 - Pòster 4: «Els ecosistemes i l'aigua» <12>
 - Pòster 5: «Les ciutats, grans usuàries d'aigua» <14>
 - Pòster 6: «L'aigua, la base dels aliments» <16>
 - Pòster 7: «Un bé escàs, un bé a compartir» <18>
 - Pòster 8: «La participació en la gestió de l'aigua» <20>
5. Qüestionari d'avaluació per al professorat <22>
6. Més informació <23>

Elaboració dels continguts: Sara Batet, Montserrat Besnard i Ángeles Rojo

Correcció lingüística: Marc Alba

Disseny i il·lustracions: Clic Traç, sctl.

Imprès a Estudió

DL:

L'aigua és un element estratègic en l'agenda internacional i fruit d'això ha adoptat un paper central en la política mundial. Però cal no oblidar que l'aigua és la base de la vida i un bé escàs que cal gestionar racionalment per al bé de la humanitat i dels ecosistemes. Una gestió responsable de l'aigua significa fer front als desafiaments planetaris en l'àmbit social i ambiental, com la pobresa, la salut i els conflictes, entre altres.

Per donar resposta a aquest repte, el Programa Mundial d'Avaluació dels Recursos Hídrics de les Nacions Unides (WWAP, per les sigles en anglès), que coordina la UNESCO, va publicar l'any 2003 l'*Informe de les Nacions Unides sobre el desenvolupament dels recursos hídrics al món: aigua per a tothom, aigua per a la vida*. Aquest informe compta amb la col·laboració de 23 agències i organismes de les Nacions Unides per tal d'elaborar una visió global de l'estat dels recursos d'aigua dolça del planeta.

En aquest context, Unescocat i la Fundació Territori i Paisatge de l'Obra Social de Caixa Catalunya han elaborat la col·lecció de pòsters «L'aigua al segle XXI», una proposta didàctica basada en aquest informe. «L'aigua al segle XXI» és una col·lecció de vuit pòsters que mostren, de manera atractiva i entenedora, alguns dels aspectes més rellevants sobre la situació de l'aigua en el món a través de la relació entre l'aigua i la salut, l'alimentació, els ecosistemes, les ciutats i la participació, entre altres aspectes.

Per tal de facilitar l'aplicació d'aquest recurs s'ha elaborat aquesta guia didàctica amb orientacions, propostes i idees que permeten al professorat treballar el contingut dels pòsters per mitjà d'activitats dinàmiques i pràctiques.

Esperem que aquesta col·lecció de pòsters i la guia didàctica amb què s'acompanya siguin útils en la vostra tasca educativa vers el desenvolupament sostenible.

Agustí Colomines

Director Unescocat

Jordi Sargatal

Director Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya

L'aigua és un element central en els debats internacionals i això ha generat una gran varietat d'esdeveniments de ressò internacional que tenen com a objectiu comú promoure la gestió racional dels recursos d'aigua dolça del món. Alguns exemples són la celebració, cada 22 de març, del Dia Mundial de l'Aigua (promogut per les Nacions Unides des de l'any 1994), la celebració l'any 2003 de l'Any Internacional de l'Aigua Dolça i la promulgació de la Dècada Internacional per a l'Acció, «L'aigua, font de vida» (2005-2014). L'aigua és també un objectiu prioritari de la Declaració del Mil·lenni.

La Dècada Internacional per a l'Acció, «L'aigua, font de vida» és una oportunitat excel·lent perquè la comunitat internacional avanci cap a un enfocament integral en la gestió de l'aigua del planeta que en garanteixi un ús sostenible per a les generacions futures.

ONU-Aigua

La Dècada Internacional per a l'Acció, «L'aigua, font de vida» té com a objectiu principal promoure iniciatives encaminades a complir els compromisos en relació amb l'aigua dels objectius de desenvolupament del mil·lenni, en concret «reduir a la meitat la població sense accés a l'aigua potable per a l'any 2015». Els objectius del mil·lenni van ser acordats per tots els 191 estats membres de les Nacions Unides a la Cimera del Mil·lenni del 2000 i estableixen diverses fites per tal de reduir la pobresa al món. L'accés a l'aigua i al sanejament són qüestions claus per assolir altres objectius claus de la humanitat, com ara eradicar la fam i la malnutrició, proporcionar més oportunitats per a l'educació i garantir la sostenibilitat ambiental.

D'altra banda, els pòsters «L'aigua al segle XXI» representen una contribució important a la Dècada de les Nacions Unides de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible (2005-2014), ja que proporcionen un recurs educatiu que aporta valors i propostes d'acció per participar en la construcció de societats més sostenibles.

L'objectiu general de la Dècada de les Nacions Unides de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible consisteix a integrar els principis, els valors i les pràctiques del desenvolupament sostenible en totes les facetes de l'educació i l'aprenentatge. Aquesta iniciativa educativa fomentarà els canvis de comportament necessaris per preservar en el futur la integritat del medi ambient, la viabilitat de l'economia i la justícia social.

UNESCO

Fitxa tècnica dels pòsters

Descripció	Col·lecció de vuit pòsters de 50x70 cm i una guia didàctica.
Destinatari	Els pòsters estan adreçats a joves de 10 a 18 anys, ja sigui dins de l'educació formal (centres d'educació primària, secundària i de batxillerat), com de l'educació no formal (centres d'educació ambiental, agrupaments, esplais, casals, etc.). Aquesta guia aporta activitats per a l'alumnat del cicle superior d'educació primària.
Objetius	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar un canvi de comportament que permeti la protecció dels recursos hídrics. ▪ Donar recursos per a la creació d'una nova cultura de l'aigua tant en l'àmbit global com a través d'accions locals. ▪ Promoure la reflexió i el debat sobre els aspectes socials, econòmics, culturals i ambientals que tenen relació amb la gestió de l'aigua.
Continguts conceptuals	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'aigua com a recurs natural <ul style="list-style-type: none"> - La distribució d'aigua dolça al món - El cicle de l'aigua - Els ecosistemes hídrics d'aigua dolça: pressions i serveis ▪ Aigua, salut i qualitat de vida <ul style="list-style-type: none"> - El dret a l'aigua - Les desigualtats socials ▪ Els usos de l'aigua <ul style="list-style-type: none"> - L'aigua i l'alimentació - Aigua i ciutats - Conflictes en l'ús de l'aigua ▪ La gestió de l'aigua i la participació de la població
Continguts procedimentals	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Anàlisi d'informació ▪ Interpretació de taules, gràfics i mapes ▪ Anàlisi comparativa de xifres ▪ Relació de conceptes ▪ Comparatives geogràfiques ▪ Reflexió i debat sobre qüestions relacionades amb l'aigua
Continguts actitudinals	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promoure una actitud d'interès i de respecte vers els ecosistemes hídrics ▪ Sensibilitzar sobre el consum desmesurat de l'aigua i les desigualtats socials en l'accés a l'aigua potable ▪ Valorar críticament el propi estil de vida ▪ Fomentar el compromís personal per a una gestió de l'aigua eficient i responsable ▪ Impulsar la realització d'accions que promoguin la conservació dels recursos hídrics i la gestió sostenible de l'aigua
Adaptació curricular	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Àrea de <i>coneixement del medi natural</i>: estudi de la hidrosfera i el cicle de l'aigua; l'espècie humana com a agent transformador de la natura; conservació de la natura ▪ Àrea de <i>coneixement del medi social i cultural</i>: drets i deures personals i col·lectius; el medi físic, paisatges i sistemes humans

Pòster 1

«L'aigua, un recurs vital»

Feu un llistat amb les diferents accions que feu durant un dia de la vostra vida quotidiana que porten associades un consum d'aigua.

Us heu parat mai a pensar en què gastem l'aigua a les cases? En la següent taula teniu valors aproximats del consum d'aigua domèstica.

	ACTIVITAT	QUANTITAT (litres)	NÚM. DE PERSONES	UN DIA A CASA TEVA?
	Beure	2-3		
	Rentar-se les dents amb l'aixeta oberta	20		
	amb l'aixeta tancada	2		
	Dutxa amb l'aixeta oberta	100		
	sempre tancant l'aixeta	20		
	Banyera	200-300		
	Afaitar-se (amb l'aixeta oberta)	40-75		
	WC	6-10		
	Rentar plats a mà	10-120		
	Rentaplats	20-200		
	Rentadora	60-250		
	Rentar el cotxe (mànega)	500		
	TOTAL			

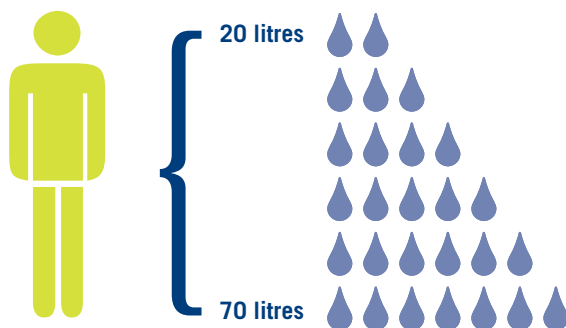
Elaboració pròpia a partir de diverses fonts

Penseu quants cops al dia feu a casa cadascuna d'aquestes activitats. Calculeu i apunteu el consum a la darrera columna.

Quants litres d'aigua gasteu, aproximadament, a casa vostra en un dia?

Contrasteu les dades obtingudes de tota la classe. Quina és l'activitat o l'aparell que fa pujar més el consum de l'aigua? Quina activitat o quin aparell és prescindible i quin no?

Voleu saber si sou malbaratadors d'aigua? Compareu el consum que heu calculat amb la següent dada: l'ONU considera que amb 70 litres/dia es poden desenvolupar totes les activitats que fem normalment sense que se'n ressenti el nostre benestar. També diu que el mínim necessari per persona i dia són 20 litres.

Què creieu, que USEM o que ABUSEM de l'aigua?

Ara llegiu amb atenció la frase següent:

«Un nen nascut en un país desenvolupat consumeix entre 30 i 50 vegades més aigua que un nen nascut en un país en via de desenvolupament.»

Si dividiu entre 30 (o 50) el vostre consum d'aigua diari, quina quantitat us queda? Discutiu què faríeu i què deixaríeu de fer. Això tindria conseqüències sobre la vostra qualitat de vida?

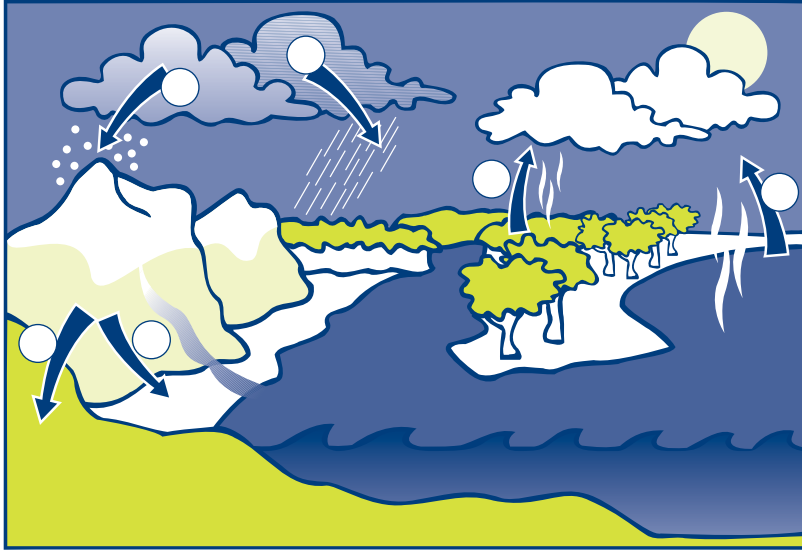
Què penseu que es podria fer, individualment i col·lectivament, per estalviar aigua? Feu un mínim de tres propostes per estalviar aigua a casa i de tres més per estalviar-ne en l'àmbit internacional.

Pòster 2

«Una mirada al món de l'aigua»

Observeu les fotografies del pòster i digueu en quins casos l'aigua es manifesta en estat líquid, sòlid o gasós.

Les fotografies descriuen per mitjà d'imatges el cicle de l'aigua. Aquí teniu un esquema del cicle; **intenteu explicar quin és el recorregut que fa l'aigua en la natura i quins canvis d'estat es van produint al llarg del cicle.**

Busqueu el significat dels termes següents i localitzeu-los a l'esquema:

- ① Evapotranspiració
- ② Precipitació
- ③ Escorrentia
- ④ Infiltració
- ⑤ Solidificació
- ⑥ Evaporació

Per què creieu que es diu «cicle»? Què és un cicle? Poseu-vos d'acord, en grups de 4 o 5, en una definició. Després poseu-la en comú amb la resta de la classe.

Ara fixeu-vos en els percentatges de cada tipus d'aigua que envolten les fotografies del pòster.

A partir d'aquí, relacioneu amb fletxes les dues columnes següents: a quin dels tipus d'aigua correspon cada percentatge? (Els «%» es refereixen a l'aigua total que hi ha al món, tant dolça com salada.) Feu l'activitat de forma individual i després compareu els resultats amb la resta dels companys:

%	Tipus d'aigua
0,00 1%	aigua de mar
2,52 %	vapor d'aigua
0,009 %	aigua dolça superficial
97,47 %	gel, neu i aigües subterrànies

D'aquests tipus d'aigües, discutiu quin podem utilitzar per al nostre consum quotidià.

Per què no s'utilitza l'aigua dels casquets polars per al consum humà? I les aigües subterrànies profundes?

Pòster 3

«El dret a l'aigua: el dret a la salut»

Expliqueu la frase següent:

«L'aigua potable i el tractament de les aigües residuals són essencials per cobrir les necessitats humanes i garantir una vida digna».

- **Què vol dir aigua potable?**
- **A què es refereix quan parla de necessitats humanes? Escriviu una llista.**
- **Què vol dir una «vida digna»? Poseu en comú les respostes de tots els membres del grup i proveu de fer una definició del concepte.**

Ara observeu els dos gràfics del pòster; el primer mostra el percentatge de persones sense aigua potable i el segon, la proporció de persones sense servei de sanejament.

- **Sabeu què vol dir «servei de sanejament»? Expliqueu-ho amb les vostres paraules.**
- **Quins són els continents més afectats per la manca d'aigua potable i de sanejament?**
- **Què penseu que han de fer per accedir a l'aigua? Què faríeu vosaltres si us trobéssiu en la seva situació?**
- **Per què l'Amèrica del Nord i Oceania no apareixen en el diagrama?**

Sabent que les aigües residuals són les aigües brutes i/o contaminades després del seu ús domèstic, agrícola i/o industrial:

- **Feu un esquema on quedi reflectit el recorregut de l'aigua des de l'aixeta de casa vostra fins al seu retorn al medi natural.** Podeu fer-ho de forma gràfica.

Quan l'aigua retorna al medi natural, ha de passar per algun procés? Per què? Què passaria si l'aigua no fos tractada abans d'abocar-la de nou al medi natural?

Si algú utilitzés aquesta aigua sense tractar, creieu que podria tenir problemes de salut?

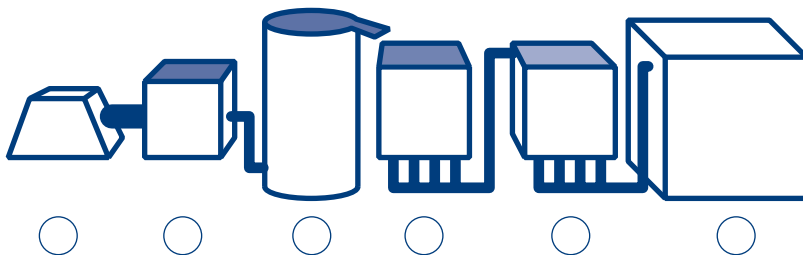
La diarrea és la segona causa de mortalitat del món en nens petits: cada any moren 1,8 milions d'infants per aquesta raó. **Quina o quines en poden ser les causes?**

Què s'hauria de fer per evitar aquest greu problema?

Comenteu entre tots les diverses respostes i elaboreu una proposta conjunta que ajudi a solucionar aquest problema.

Ara busqueu quins són els processos als quals s'ha de sotmetre l'aigua perquè sigui potable.

Aquí teniu l'esquema d'una planta potabilitzadora:

Identifiqueu cadascuna de les seves parts i poseu-li el número corresponent.

- ① Filtre de carbó
- ② Decantadors
- ③ Dipòsit de sortida
- ④ Captació
- ⑤ Filtre de sorra
- ⑥ Cambres de barreja

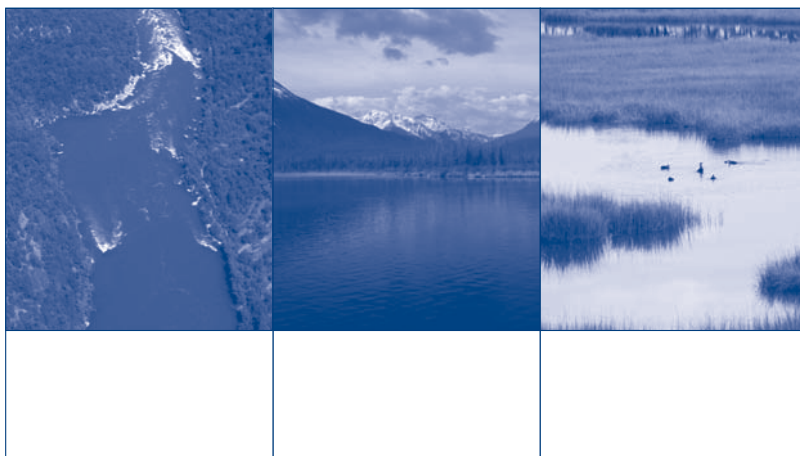
Si teniu una planta depuradora a prop de la vostra escola, seria molt interessant que poguéssiu visitar-la.

Pòster 4

«Els ecosistemes i l'aigua»

Aquest pòster fa referència només als ecosistemes d'aigua dolça. **Quina creieu que pot ser la raó?**

Els ecosistemes d'aigua dolça inclouen els diferents ambients que teniu representats a sota. **Poseu el nom corresponent a cadascun i digueu de quins d'aquests indrets traiem l'aigua que fem servir per cobrir totes les nostres necessitats (per a les persones, l'agricultura, la indústria, el transport, l'energia etc.).**

Fixeu-vos en el pòster: amb fletxes de color verd estan representats els recursos i els serveis que obtenim les persones i amb fletxes de color taronja, les pressions a les quals sotmetem els ecosistemes d'aigua dolça. **Confeccioneu una llista amb les paraules en verd i una altra amb les paraules en taronja, amb els seus títols corresponents.**

Ara llegiu:

Moltes de les espècies de peixos d'aigua dolça endèmiques de la vall del Rift (part centreeuropea de l'Àfrica) s'han extingit en les últimes dècades. «Endèmic» vol dir que viu únicament en aquell lloc en concret. Aquestes espècies han desaparegut a causa de la introducció al llac Victòria de la *perca del Nil* com a font d'aliment cap al 1970. Al llac Victòria hi vivien unes 300 espècies de peixos cíclids abans que s'introduís la perca del Nil. La perca va resultar ser un depredador voraç dels peixos endèmics. (basat en l'*Informe planeta viu*)

De la llista que heu fet amb les fletxes verdes, **quina explica per què van introduir la perca del Nil cap al 1970?**

De la llista que heu fet amb les fletxes taronges, **quina explica la desaparició dels peixos endèmics del llac Victòria? Quina paraula vol dir el contrari d'«endèmic»?**

A partir d'això, **feu grups de 4 o 5 i intenteu explicar què són recursos, serveis i pressions. Afegiríeu més coses a les llistes? Després poseu en comú amb tota la classe les definicions que heu fet i els nous exemples que heu trobat.**

Quines actuacions proposaríeu per evitar o si més no minimitzar els efectes de les pressions? Discussiu en grup quina pot ser la vostra contribució per preservar els ecosistemes d'aigua dolça.

Pòster 5

«Les ciutats, grans usuàries d'aigua»

Llegiu aquesta frase: «Els assentaments humans són els principals factors de contaminació de l'aigua».

Què vol dir «assentaments humans»?

I la frase sencera? Discussiu què penseu que significa.

Ordeneu de més petit a més gran aquests assentaments humans (si cal, cerqueu al diccionari):

Mas

Megaciutat (megalòpoli)

Poble

Ciutat

Vila

Metròpoli

Observeu la gràfica central del pòster. Representa la quantitat de persones del planeta que viuen al camp (52 %) i a la ciutat actualment (48 %) i les que s'estima que viuran a cada lloc d'aquí a uns 25 anys (el 60 % de la població mundial viurà a les ciutats i el 40 %, al camp).

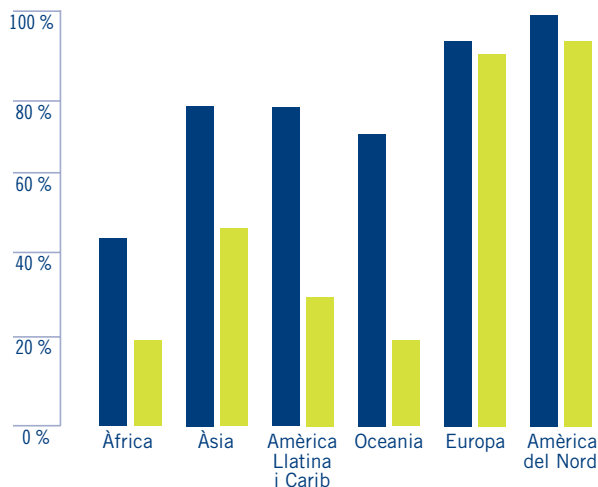
Representeu les mateixes dades amb dos gràfics circulars (un per a l'any 2006 i un per a l'any 2030). **Pinteu l'àrea corresponent a la població urbana de color gris i la rural de verd i feu una llegenda.**

On hi viu més gent actualment, al camp o la ciutat? I d'aquí pocs anys serà igual? Per què penseu que és així?

Al pòster hi diu: «La població mundial que viu a les ciutats creix. Per tant, la demanda d'aigua potable i el volum d'aigües residuals a tractar també augmenta.» **Intenteu explicar què és això de tractar les aigües residuals, què vol dir i per què es fa?** (Recordeu el pòster 3.)

Hem capgirat la gràfica de la dreta, que representa la proporció d'habitatges urbans amb aigua corrent i amb clavegueram:

- Habitatges amb aigua corrent
- Habitatges connectats al clavegueram

En quin continent hi ha menys habitatges que tinguin aigua corrent a la ciutat? En quins continents les ciutats tenen menys habitatges connectats a sistemes per recollir l'aigua bruta un cop utilitzada?

A més de les cases (el que es diu «usos domèstics»), per a quines altres coses utilitzem l'aigua a la ciutat? Feu-ne una llista entre tots i totes. Quines d'aquestes activitats embruten l'aigua?

I ara tornem al principi: «Els assentaments humans són els principals factors de contaminació de l'aigua». **Podeu explicar-la millor ara, aquesta frase? Redacteu amb les vostres paraules el seu significat.**

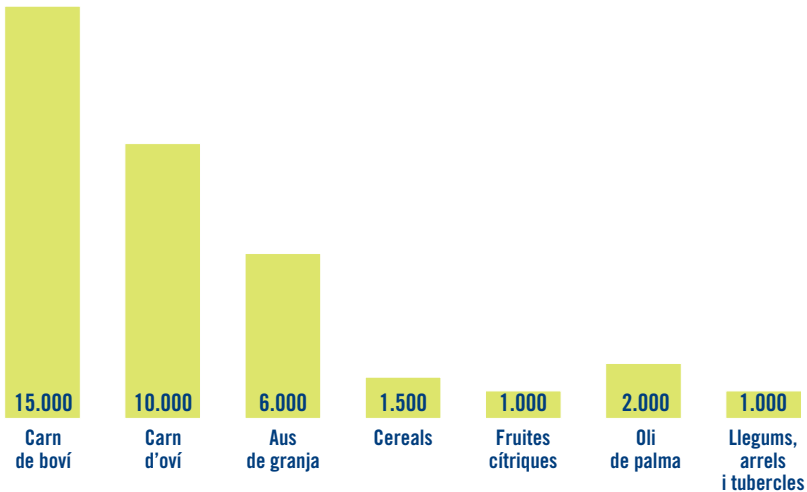
Pòster 6

«L'aigua, la base dels aliments»

Segurament, mai no heu pensat que per tal de produir tot allò que mengem cal una quantitat d'aigua molt gran. **Mireu-vos el pòster** (o el gràfic de més avall) i **calculeu la despesa d'aigua que comporta produir un dinar consistent en 100 g de carn de vedella, 100 g de fruita i 100 g de patates.**

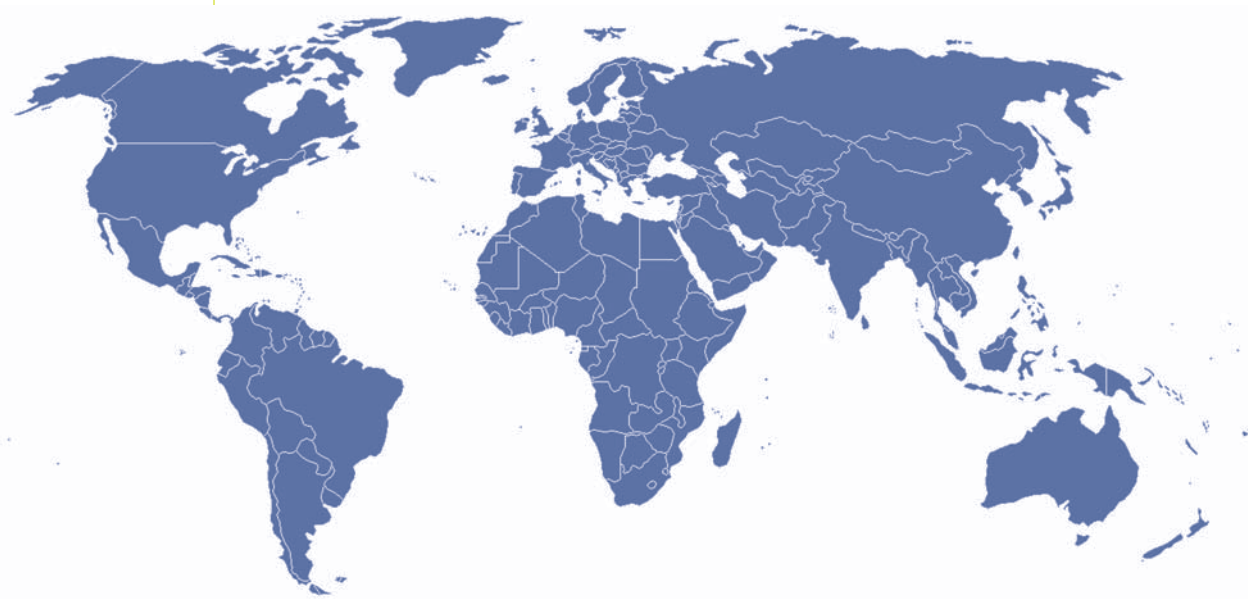
Com explicaríeu l'enorme diferència que hi ha entre uns aliments i altres? Tingueu en compte que la quantitat d'aigua es refereix a l'aigua virtual, que és la quantitat total d'aigua utilitzada en la producció i el processament d'un producte fins que arriba a les botigues. Per exemple, **podríeu fer una llista amb tots els passos que hi ha des que sembrem una llavor fins que arriba la planta al mercat, i una altra per a la carn, des que neix una vedella fins que arriba a la carnisseria.**

QUANTITAT D'AIGUA NECESSÀRIA PER A PRODUIR ELS DIFERENTS ALIMENTS (litre per kg):

Darrerament, els experts en nutrició recomanen tornar a la dieta tradicional mediterrània, molt rica en cereals, hortalisses i fruites i menys carregada de carn i greixos que la que s'ha imposat en els darrers anys. **Creieu que, a més de la salut, també se'n beneficiaria el nostre planeta? Com? Poseu en comú totes les idees i redacteu entre tots un informe que reflecteixi les conclusions que heu obtingut.**

Observeu el mapa de la desnutrició al món. Creieu que la manca d'aigua és el factor més important per accedir a una alimentació saludable? Compareu aquest mapa amb el mapa polític del món que trobareu a continuació i feu una llista amb el nom dels països on la desnutrició és més important. Després busqueu informació sobre aquests països i intenteu fer propostes per tal d'eliminar o reduir el problema.

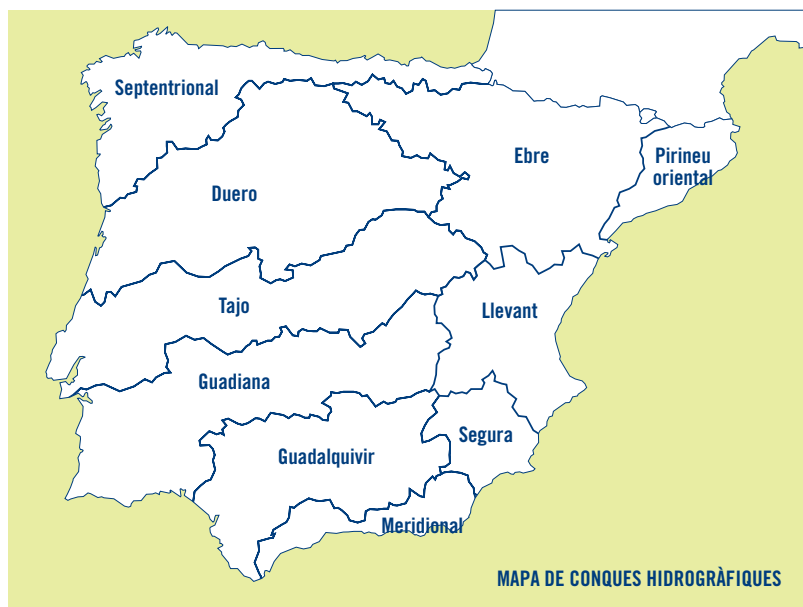

Pòster 7

«Un bé escàs, un bé a compartir»

Una conca hidrogràfica és el territori que recull tota l'aigua de pluja que va a parar a un sol riu.

L'aigua d'una conca s'ha de compartir de dues maneres diferents: entre els seus usos (domèstic, industrial i agrícola) i entre els seus usuaris, o sigui, entre totes les persones que viuen i treballen dins dels seus límits.

Localitzeu el vostre poble o ciutat en el mapa de les conques hidrogràfiques de la península Ibèrica. A quina conca hidrogràfica pertany?

Ara copieu en paper vegetal el contorn del mapa (la silueta de la península) i el límit de la vostra conca hidrogràfica.

Superposeu-lo al mapa de les províncies que trobem a la pàgina següent. La vostra conca hidrogràfica ocupa una sola província o més d'una?

Busqueu els noms de les províncies que comparteixen aquesta conca i apunteu-los tot indicant-ne la capital.

Ara fixeu-vos en la conca de l'Ebre (si no era la vostra) i feu el mateix procediment. Quines províncies la comparteixen? Feu-ne una llista.

Creieu que els habitants del curs baix del riu podrien tenir problemes si els del curs alt del riu gastessin massa aigua o la contaminessin? Quins problemes?

Quan una conca és compartida per dos o més països, estem davant del que s'anomena *conca hidrogràfica transfronterera*. **En el mapa, quines conques són transfrontereres?**

Ara fixeu-vos en el mapa del pòster. Quants tractats internacionals afecten aquestes conques?

Amb l'ajuda d'un mapa físic, trobeu els principals rius del planeta.

Escriviu el nom dels diferents països que travessen aquests rius.

Podeu fer el treball en grup, i cada grup dedicar-se a un dels grans rius de la Terra.

Com heu pogut comprovar, hi ha moltes conques transfrontereres. **Si els seus usuaris no respecten la idea que l'aigua és un recurs escàs que cal compartir, què creieu que pot passar?**

Afortunadament, avui hi ha més casos de cooperació que d'enfrontament. Això queda reflectit a la gràfica del pòster. **Analitzeu-la entre tots i després feu un resum d'allò que us semblaria imprescindible aconseguir per poder compartir l'aigua d'una forma equitativa.**

Pòster 8

«La participació en la gestió de l'aigua»

Penseu en la vostra escola. Qui fa servir aigua a l'escola? Per a què la utilitza? I a la vostra comarca, quins usuaris se us acuden? Ompliu el quadre següent:

	USUARIS	USOS
A l'escola		
A la comarca		

Llegiu la frase del pòster: «La gestió de l'aigua ha de tenir en compte la participació de tothom. Aquesta gestió compartida durà a un ús eficaç, equitatiu i respectuós amb el medi ambient».

Discutiu què creieu que volen dir les paraules següents i, en grups de 4 o 5, poseu-vos d'acord en una definició de cadascuna. Després poseu-les en comú amb la resta de la classe.

- eficaç
- equitatiu
- respectuós amb el medi ambient

Esteu d'acord amb la primera part de la frase? Per què creus que el pòster diu que és important que tothom pugui participar en la gestió de l'aigua?

Tornem a l'exemple del pòster 7: aquí teniu la conca de l'Ebre. Imagineu que els pagesos i els ramaders de les comarques del nord de la conca estan gastant massa aigua i l'estan contaminant. Això, com hem vist, pot provocar problemes als habitants de les comarques del sud de la conca. **Com podrien solucionar-ho?**

Dividiu-vos en grups i feu un debat: alguns podeu representar els pagesos i els ramaders de les comarques del nord i altres, els del sud; també podeu representar els alcaldes, els industrials i els veïns dels pobles i les ciutats de la conca. **Cada grup ha d'exposar les seves necessitats, les seves queixes i les seves propostes per arribar a una solució que pugui satisfer tothom.**

Questionari d'avaluació per al professorat

	Molt	Bastant	Poc	Gens
El contingut dels pòsters és adequat per al cicle superior de primària?				
El disseny dels pòsters és atractiu?				
La informació gràfica que contenen els pòsters és entenedora?				
Els pòsters permeten treballar la programació curricular a l'aula?				
Els pòsters han despertat l'interès de l'alumnat?				
Els pòsters han resultat una eina pràctica de treball?				
Els pòsters permeten el treball local i global?				
En quina mesura són útils per treballar conceptes?				
En quina mesura són útils per treballar procediments?				
En quina mesura són útils per treballar valors?				
Serveixen per a la conscienciació de l'alumnat?				
Permeten conèixer els aspectes generals de la situació de l'aigua al món?				
Creus que aquesta guia didàctica és útil per treballar el contingut dels pòsters?				

Assenyala els tres aspectes que destacaries com a més positius:	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3.
Assenyala els tres aspectes que destacaries per cercar propostes de millora:	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3.
Aconsellaries aquesta col·lecció de pòsters a algun company? I la guia didàctica?	
Observacions:	

- **Unescocat:** <http://www.unescocat.org>
- **Fundació Territori i Paisatge:** <http://www.caixacatalunya.es/territoriipaisatge>
- **UNESCO:** <http://www.unesco.org>
- **Nacions Unides:** <http://www.un.org>
- **Primer Informe Mundial sobre el desenvolupament dels recursos hídrics al món:** <http://www.unesco.org/water/wwap/wwdr/indice.shtml>
- **Programa Mundial d'Avaluació dels Recursos Hídrics:**
http://www.unesco.org/water/wwap/index_es.shtml
- **Dècada Internacional per a l'Acció «L'aigua, font de vida» (2005-2014):**
<http://www.un.org/waterforlifedecade/>
- **Dècada de les Nacions Unides de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible (2005-2014):** <http://www.unesco.org/education/desd>
- **Portal de l'Aigua de la UNESCO:** <http://www.unesco.org/water/>
- **Dia Mundial de l'Aigua:** http://www.unesco.org/water/water_celebrations/index_es.shtml
- **Any Internacional de l'Aigua Dolça:** <http://www.wateryear2003.org/es/>
- **Fòrum Mundial de l'Aigua:** <http://www.worldwaterforum.org>
- **Informe planeta viu:** http://www.unescocat.org/ct/docs/Planeta_viu.pdf
- **Objectius de desenvolupament del mil·lenni de les Nacions Unides:**
<http://www.un.org/spanish/millenniumgoals/index.html>
- **Fets i xifres al voltant de l'aigua (UNESCO):**
http://www.unesco.org/water/wwap/facts_figures/index_es.html
- **Butlletí del Portal de l'Aigua:**
http://www.unesco.org/water/news/newsletter/index_es.html
- **Materials educatius sobre l'aigua. Butlletí del Portal de l'Aigua, núm. 120 (18 de novembre del 2005):**
http://www.unesco.org/water/news/newsletter/120_es.shtml#news_1
- **Esquema d'Aplicació de la Dècada de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible (2005-2014):**
<http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001403/140372e.pdf>
- **Informe sobre el desenvolupament humà 2006. Més enllà de l'escassetat: El poder, la pobresa i la crisi mundial de l'aigua:**
http://hdr.undp.org/hdr2006/report_ct.cfm
- **L'aigua, una responsabilitat compartida. Resum Executiu del Segon informe de les Nacions Unides sobre el desenvolupament dels recursos hídrics.**
<http://www.unescocat.org/ct/docs/resumexecutiuWWDR2.pdf>

Aquesta guia didàctica per al professorat ha estat dissenyada de tal forma que, si voleu obtenir-la en format DIN A4, cal que al fotocopiar-la amplieu a un 124 %.

La col·lecció de pòsters «L'aigua al segle XXI» i la guia didàctica per al professorat es troben disponibles als llocs web

<http://www.unescocat.org/aigua>

<http://www.caixacatalunya.es/territoriipaisatge>